

# Preživnina in potrdilo o šolanju

## Zbirni podatki

**Avtor:** dr. Andrej Berden

**Publikacija:** Pravna praksa - 1998, številka 401, stran 12 | Gospodarski vestnik d.d., 28.5.1998

[Povezava do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

## Besedilo

Center za socialno delo nam piše:

*"Po 132. členu Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (Ur. l. RS, št. 14/89-p.b.; vnaprej ZZZDR), se preživnina določena s sodno odločbo ali dogovorom iz 130. člena citiranega zakona, sklenjenega na centru za socialno delo, usklajuje skladno z gibanjem življenjskih stroškov in osebnih dohodkov v Republiki Sloveniji.*

V ta namen izda center za socialno delo obvestilo o vsakokratni uskladitvi in novem znesku zavezancu in upravičencu obvestilo. Z novim šolskim letom pa center za socialno delo od upravičenca do preživnine za otroke, ki se šolajo po 18. letu, zahteva predložitev potrdila o šolanju, s katerim dokazujejo, da se redno šolajo. Kajti 123. člen cit. zakona določa, da so starši dolžni preživljati svoje otroke, če se redno šolajo, tudi po doseženi polnoletnosti. Če omenjeno potrdilo ni dostavljeno, center za socialno delo preneha izračunavati uskladitve preživnine oziroma pošiljati obvestila iz 4: odst. 132. člena ZZZDR, saj predpostavlja, da se otrok ne šola redno več. Takšna je tudi naša praksa, ki je skladna z mnenjem Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve št. 160-01-010/97 z dne 16. 2. 1998.

Imamo pa primer, ko potrdilo o šolanju ni bilo dostavljeno na center za socialno delo zato, ker mati ne želi sprejemati preživnine za svojega polnoletnega otroka (tako je otrokovemu očetu zatrdila po telefonu, pismo pa tega ni pripravljena potrditi), saj jo jezi, da uveljavlja oče znesek preživnine v napovedi dohodnine. Oče - zavezanec preživnine, jo želi plačevati še naprej, saj ve, da se hči redno šola in torej je upravičena do preživnine. Center za socialno delo mu obvestila o uskladitvi preživnine ne izračunava in ne pošilja, ter ga tako ne more predložiti pri vlogi za uveljavljanje otroškega dodatka, kjer se zahteva kot priloga zadnje obvestilo. Tako je preživninski zavezanec v podrejenem položaju, sam namreč potrdila o šolanju za otroka, ki je bil ob razvezi dodeljen v vzgojo in varstvo materi, zanj ne more predložiti.

Zato Vas prosimo za naslednje odgovore:

1. Ali je ravnanje centra za socialno delo pravno pravilno, ko v primeru, da ni predloženo potrdilo o šolanju (kot v zgornjem

primeru), ne izdaja več obvestil o vsakokratni uskladitvi in novem znesku preživnine?

2. Ali bi center za socialno delo moral izdati omenjeno obvestilo na očetovo izrecno zahtevo?

3. Ali mora preživninski zavezanec za polnoletnega otroka preživnino še vedno nakazovati otrokovi materi, kot izhaja iz sodbe oziroma dogovora po 130. členu ZZZDR ali pa jo sme nakazovati direktno polnoletnemu upravičencu (če ni spremembe sodbe oziroma novega dogovora glede tega, komu naj se nakazuje)?

4. Kaj naj stori oče oziroma zavezanec v primeru, ko mu zakoniti zastopnik po izvršilnem naslovu (čeprav menimo, da to več ni), preživnino vrne oziroma je noče sprejeti, saj vendarle nima nobene garancije, da ne bo upravičenec kasneje celotnega zneska uveljavljal potom izvršbe, seveda z zakonitimi zamudnimi obrestmi?"

Pojasnila in odgovori

Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih določa v prvem odstavku 123. člena, da so starši dolžni preživljati svoje otroke, tudi po doseženi polnoletnosti, če se ti redno šolajo. Obveznost, plačevati preživnino takrat, ko starši živijo ločeno, torej ne preneha s polnoletnostjo, temveč s prenehanjem rednega šolanja po polnoletnosti. V nobenem primeru rednega šolanja ni mogoče presumirati. Nasprotno, presumira se, da se polnoletni otroci s polnoletnostjo zaposlijo in so torej s potrdili o rednem šolanju dolžni to presumpcijo (praesumptio iuris) izpodbiti. To pomeni, da je ravnanje centra za socialno delo (pošiljanje obvestil o uskladitvi preživnine) vezano na predložitev potrdila o šolanju.

Vprašanje, ki ga zakon ne rešuje, je, kako ravnati, če se otrok

redno šola po polnoletnosti, potrdila o šolanju pa ne dostavi oziroma jih ne dostavlja niti centru za socialno delo niti staršem. Obstajata dve možnosti: ali to njegovo opustitev enostavno spregledati in mu priznati pravico z verzijo zahtevati zaostale preživnine, ali pa to njegovo opustitev smatrati kot konkludentno odpoved preživnini. Po našem mnenju njegova opustitev pomeni odpoved preživnini, kajti upravičenec do preživnine je vedno otrok in ne njegov zakoniti zastopnik. S polnoletnostjo, ko roditeljska pravica staršev preneha (prvi odstavek 117. člena ZZZDR), preide pravica zahtevati preživnino direktno na otroka in jo njegov zakoniti zastopnik, ki ga je zastopal do njegove polnoletnosti, takrat izgubi.

4. Kot povedano, zavezanec s polnoletnostjo otroka preneha biti to, ravno tako dotedanji zakoniti zastopnik to od polnoletnosti otroka ni več. Upravičenec ima pravico, če izpolnjuje pogoje in če ni šteti, da se je konkludentno odpovedal preživnini, vedno zahtevati izpolnjevanje preživninske obveze. Vedno tudi za nazaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi od poteka izpolnitvenega (paricijskega) roka od pravnomočnosti izvršilnega naslova dalje.

Po polnoletnosti otroka izgubi stari izvršilni naslov, na temelju katerega lahko zastopnik mladoletnega otroka zahteva v njegovem imenu preživnino od zavezanca, pravno veljavo. Potreben je torej nov izvršilni naslov. Res je, da se staro preživninsko razmerje oziroma stara preživninska obveza v večini primerov molče podaljša do konca otrokovega rednega šolanja po njegovi polnoletnosti. v primeru pa, da bi zavezanec prenehal plačevati preživnino oziroma je ne bi več hotel plačevati, bi moral upravičenec v novem postopku uveljavljati svojo pravico. Nenazadnje je pri tem omeniti tudi prvi odstavek 124. člena ZZZDR, na temelju katerega so polnoletni otroci dolžni preživljati svoje starše, če so ti nesposobni za delo in nimajo dovolj sredstev za življenje.

V odgovorih na konkretna vprašanja pa lahko povemo naslednje:

1. Center za socialno delo je v tem primeru ravnal pravilno, ko namreč ni predloženo potrdilo o šolanju, ni več dolžan izdajati obvestil o vsakokratni uskladitvi in novem znesku preživnine.
2. Tako tudi ni dolžan na zahtevo očeta izdati omenjenega obvestila. V navedenem primeru bo očitno potreben nov izvršilni naslov, ki ga bo moral izposlovati upravičenec, če se res redno šola. navedeno je mogoče doseči sporazumno z dogovorom na centru za socialno delo ali pa po sodni poti.
3. Če obstaja med upravičencem, ki je polnoleten in se redno šola, in obema staršema spor glede plačevanja preživnine, potem zavezanec ni dolžan plačevati preživnine kot doslej, še več, tako plačevanje je brez tihega in izrecnega soglasja udeležencev brez pravnih posledic glede preživninske obveznosti. Po tem, ko bo dosežen nov izvršilni naslov, bo zavezanec dolžan plačevati, kot v tem (novem) naslovu. Enako velja tudi za direktno nakazovanje polnoletnemu upravičencu.